

Aningaasaatikillioortut

Piffissami 2011-mit 2015-imut

Imarisai

1. Aallaqqaasiut.....	3
2. Naatsorsuinermi periaatsip nassuiarnera.....	4
3. Misissuinerup inerneru	10

1. Aallaqqaasiut

Saqqummersitami pineqartumi Kalaallit Nunaanni aningaasaatikiillortutut taaneqarsinnaasut saqqummiunneqarput. Pingaarnertut isiginiarneqarput ukioqqortussuseq, suaassuseq, ilaqutariit aammalu sumiiffik najugaqarfiusoq. Qallunaat paasisimasallit ataatsimiitsitaliaannit piitsuussusermut suliaq tunngavigalugu agguaqatigiissillugu isertitanut misissuineq suliarineqarpoq. Politikikkut piitsuussutsimut killigititamik aalajangiisoqarnikuunnginnera ersersinniarlugu Kalaallit Nunaanni misissuinermi pineqartut piitsutut taaneqanngillat aningaasaatikiillortulli taaneqarlutik.

Saqqummersitap ilusilersornera

Saqqummersitap immikkoortuata aappaani misissuinermit tunngaviusoq pingaarnersiorneqarpoq. Qallunaat paasisimasallit ataatsimiitsitaliaannit piitsuussutsimut suliaq tunngavigineqarpoq¹. Naatsorsueqqissaartarfiup qallunaat periaasiannik allaanerusumik atugaqarluni misissuiffigisimasaani isumaliutersuutit pingaarnertut naatsumik nassuiarneqarput.

Immikkoortut pingajuanni kalaallinut misissuinermi inernerit suliarineqarput. Inuit aningaasaatikiillortutut taaneqarsinnaasut amerlassusaat kisitsisini saqqummiunneqarput ilaqutariinnut, ukioqqortussutsinut, suaassutsinut sumiiffinnilu najugaqarfiusunut immikkoortiterlugit.

Pineqartoq aningaasaatikiillortutut inissisimasutut taaneqarpoq ukiut pingasut ingerlanerini isertitat killissarititami appasinnerusumik inissisimappata. Aningaasaatikiillortutut killigititaasoq aalajangiussa, isertitat annertussusiisa agguaqatigiissinnerini 50 aammalu 60 pct.-ianni imaluunniit ataallugu inissisimapput.

Naatsorsuutininik allanit assigiinngissutsit

Naatsorsueqqissaartarfiup isertitanut kisitsisitigut paasissutissaataani piffissani tulleriaani nunat assigiinngitsut akornanni isertitat nikingassutaannut naatsorsuutininut tunngasut saqqummiunneqareerput².

Gini-koefficienti, piitsuussuseq allanut naleqqiullugu (Risk of Poverty-rate) aammalu ratio 80/20 assigiinngitsuupput pingasut aningaasaqarnermut nikingassutsimut naatsorsuutaasartut, assigiinngitsunik sammiveqarlutik isertitat nikingassutaanik nassuiaasut.

Naatsorsuutit pingasut tamarmik immikkut isertitat nikingassutaanik nassuiaateqarput.

- Gini-koefficienti isertitat tamakkerlugit nikingassutaanik naatsorsuutaavoq,
- allanut naleqqiullugu piitsuussutsinut naatsorsuutini (at-Risk of Poverty-rate) isertitat annikinnerpaat sammiveqarput aammalu
- ratio 80/20-mi naatsorsuutini isertitat annertunerpaat annikinnerpaallu inissisimanerat nassuiarneqarluni.

¹ Ekspertudvalg for fattigdom, 2013. En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder.

² Naatsorsueqqissaartarfik, 2015. 2015-imi isertitat.

Saqqummersitap saniatigut Naatsorsueqqissaartarfik tabelinik immikkoortunik inoqutigiinni meerartaqartuni isertitat agguataarnerinut ersersitsisunik isertitanut kisitsisitigut paasissutissani saqqummersitsivoq.

Saqqummersitsinermi aammalu saqqummertussani tulliuttuni tunngaviusut

Aningaasaqarnermut Inatsimmit 2015-imeersumit Naatsorsueqqissaartarfik annertunerusumik aningaasaliiffiqineqarpoq, ilaatigut *aningaasaqarnikkut ajornerusumik inissisimasut* kisitsisitigut paasissutissaannik suliaqarnissamut aningaasaliisussamik.

Pilersaarutaavoq saqqummersitap ukiumut ataasiarluni Naatsorsueqqissaartarfimmi isertitanut kisitsisitigut paasissutissanut ilassutaalluni saqqummersinneqartarnissaa.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi kisitsisinik nammineq toqqartukkanik soorlu najukkanut, ukiunut, suaassutsinut aammalu piffissanut uuttuutit katiternerisigut aallertoqarsinnaavoq.

2. Naatsorsuinermi periaatsip nassuiarnera

Nassuiaatit aammalu atornissaannut piareersarnerat

Naatsorsueqqissaartarfiup qallunaat paasisimasallit ataatsimiitsitaliaannit piitsuussutsimut suliami nassuiaatit atorpai. Aningaasaatikiillortuuneq ima nassuiarneqarpoq:

”Pineqartoq imaluunniit ilaqutariit malunnartumik ajornakusoornerusumik inunnut allanut sanilliullugit inuunermi atugaqartuupput, atugarisallu pissakilliornermik pissuteqarput, pingaartumik aningaasaqarnikkut. Ataavartumik aammalu pineqartoq ilaqutariilluunniit periarfissaqanngillat imaluunniit killilimmik namminneq kajumissutsimik atugarisat allannagortinnissaannut periarfissaqarput.”³

Aningaasaatikiillortunut nassuiaat qallunaatut piitsuussutsimut killigititanut nassuiaat aallaavigalugu atorneqarpoq. Nassuiaatilli atornera qallunaatummiit allaanerussuteqarpoq, misissuinermi nalunaarsuutit Kalaallit Nunaanni tigussaasut, inatsiseqarnikkullu assigiinngissutsit pissutigalugit naatsorsuutillu ajornaatsuutinniarlugit.

Kalaallit Nunaanni aningaasaatikiillortut misissornerini uku peqataatinneqarput:

- Pineqartoq ukiuni tulleriinni pingasuni isertitanut killigititamit appasinnerusumik atoriaannarnik isertitaqarsimappat

³ Ekspertudvalget for fattigdom, 2013. En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder, qupp. 7

- Pineqartoq meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumi ilinniartuunnigippat imaluunniit ilaqutariinni inersimasoq meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniakkamik ingerlatsinnigippat.⁴
- Pineqartoq Utoqqaat Illuanni, plejehjemimi imaluunniit innarluutilinnut inissiisarfimmi najugaqartutut allassimangippat.

Ataani tunngavigineqartut itisilerneqarput:

Isertitanut nassuiaat

Ukiumut isertitat atoriaannaat (isertitat akileraaruseriikkat aammalu isumaginnittoqarfimmit nuussinerit ilanngullugit) aallaavigalugit aningaasaatikilliorneq aalajangerneqarpoq. Piffissami atuinnissamut periarfissiisuni isertitat atoriaannaat naatsorsuisinnaanermut periarfissiipput.

Isertitat atoriaannaat atuisinnaanermut tamakkiisumik periarfissiinnigillat. Pingaartumik inuiaqatigiinni minnerusuni nalilersorneqarpoq aningaasaqarnermut aalisarneq piniarnerlu pingaaruteqartuusut. Saniatigut pisortat ikiorsiissutinik aaqqissuusaqarput atuisinnaanermut sunniuteqartunik isertitanulli atoriaannarnut ilanngullugit kisitaanngitsunik. Assersuutigalugu taaneqarsinnaapput isumaginninnikkut ulluunerani paaqqinniffinni akiligassaannngitsumik inissaqartitaanerit aammalu namminerisamik ineqarnermi tapiissutit attartortakkani ineqarnermut tapiissutinut sanilliullugit isertitanut atoriaannarnut naatsorsukkanut ilanngullugit kisitaanngitsut.

Ilaqutariit aningaasaatikillioortut amerlanertigut Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigalugu ikiorserneqartarput. Inatsit malillugu ikiorsiisarnerni pisortani allaffissornikkut aammalu nalunaarsuinermi periaatsit assigiinngitsut ilaqutariit akornanni aammalu pisortanit ulluunerani ornittakkanut, eqqagassalerinermut il.il. atatillugit ilaqutariit ataasiakkaat isertitaannut nalunaarsorsimasunut sunniuteqarsinnaapput.

Taamatuttaaq meeqqanut akilersuutit tiguisussap inuuniarneranut sunniuteqarsinnaapput. Akilersuutinik A-nik tunniussisarneq meeqqap isertitaanut nalunaarsorneqartanngilaq taamatullu ilaqutariit isertitaannut kisitsinermi ilaatinneqarani. Akilersuut nalinginnaasoq meeqqamut ataatsimut ukiumut 12.000 kr.-inik annertussuseqarpoq.

Ilaqutariit, inoqutigiit aammalu naligiissitsineq

Isertitat uuttuutitut tulluarsarlugit aningaasartuutitut annerusunut soorlu ineqarnermut akiliummut, imermut, kallerup inneranut, kiassarnermut, sillimmasiinermut, nerisassanut il.il. naatsorsorneqarput.

Naatsorsueqqissaartarfik ilaqutariit kisitsisitigut paasisutissaannik suliaqarnikuuvoq, tassani inoqutigiit akornanni eqqarleriinnermut

⁴ Ilaqutariinnermut nassuiaatip eqikkarneqarneranut Naatsorsueqqissaatarfiup 1994-imit 2016-imut ilaqutariit kisitsisitigut paasisutissaannut saqqummersitaa innersuussutigineqarpoq.

atassuteqarnerit aallaavigalugit inoqutigiit ilaat ilaqutariinnut arlalinnut immikkoortiterneqarput.

Isertitanut kisitsisitigut paasissutissani inuit inoqutigiillu isertitaannik misissuineramik imaqartartup akerlianik misissuinermi matumani ilaqutariit isertitaat aallaavigineqarput.

Kialluunniit inuttaasup inuit nalunaarsuiffiannut ulloq unnuarlu sumi uninngaveqarnerluni nalunaarutigissavaa. Taamaattoq inuit najugaqarnermut paasissutissai kukkuneqanngivissortuunngillat.

Pineqartut ukiup naalernerani ilaqutariinnut attaveqarfigisimasaannut isertitaat atassusigaapput. Piffissaq ilaqutariinnut naatsorsuiffigineqartoq misissuinerup inernerinut sunniuteqarsinnaavoq. Assersuutigalugu pineqartut ukiup ingerlanerani angerlarsimaffimmit nuussimasut avissimasulluunniit ilaqutariinni allanngortoqarnerup kingunerisaanik isertitakitsutut misissuinermi ilaapput, ukiup annerpaartaani ilaqutariinni isertitakkaani ilaasimagaluarlutik.

Isertitat nalilersornerini ilaqutariit annertussusaat katitigaanerallu aallaavigineqarput (isertitat naligiissinnerat). Ilaqutariit ataatsimut aningaasaqartuunerat aammalu angerlarsimaffimmi annertuunik ingerlatsinermi atuinermi iluaqutissartaqarnera pissutigalugu. Ilaqutariit isertitaat isertitanut kisitsisitigut paasissutissalerinermi OECD-p malittarisassai malillugit isertitat naligiissinneqarput.

Isertitat naligiissinnerat ilaqutariit tamakkiisumik isertitaat ilaqutariit katitigaanerisa uuttuutaannik naleqqussakkamik agguarneqarluni kisinneqarpoq. Ilaqutariinni inersimasoq siulleq (14 sinnerlugit ukiulik⁵) 1-imik uuttuuteqarpoq. Inersimasut allat tamarmik immikkut 0,5-imik uuttuuteqarput meeqqallu tamarmik immikkut 0,3-mik uuttuuteqarlutik. Taamaasilluni ilaqutariit immikkut tamarmik naligiissitsinermit uuttuutaat katillugit kisinneqarput. Ilaqutariit marlunnik inersimasortallit pingasunillu meerartallit $1+0,5+0,3+0,3+0,3 = 2,4$ -imik naligiissitsinermit uuttuuteqarput. Ilaqutariinni isertitat 300.000 koruuniusimappata isertitat naligiissinnerat $300.000 \text{ kr.} / 2,4 = 125.000$ koruuniusimassapput inersimasup kisimiittut isertitaanut sanilliunneqarsinnaalluni.

Isertitanut killissarititamit appasinnerusut

Isertitanut killissarititamit appasinnerusoq qallunaat misissuineranni inuit isertitaasa atoriaannaat agguaqatigiissinneranni 50 pct.-iannut aalajangersimavoq. Agguaqatigiissinnerat tassaavoq isertitat annertussusiisa qaffasissusaanni qeqqaniittoq, affaani inuit isertitaqarnerusut aammalu affaani inuit isertitakinnerusut inissisimapput.

⁵ OECD-mi malittarisassat malillugit inersimasut tassaapput minnerpaamik 14-inik ukiullit, meeqqallu tassaallutik 14-it inorlugit ukiullit. Malugeqquneqarpoq nassuiaat una isertitat naligiissinneranut taamaallaat atorneqarmat. Allani meeqqanut inersimasunullu ukiunut killigitat ilaqutariit kisitsisitigut paasissutissaanni killigitat atorneqarput.

Aningaasaatikillioortutut taaneqassagaanni isertitat ukiuni tulleriini pingasuni isertitanut killissarititami appasinnerusoq ataallugu ukiuni pineqartuni inissisimasariaqarput.

Isertitanut kisitsisitigut paasissutissat malillugit⁶ Kalaallit Nunaat Danmarkimit naligiinnginnerusunik isertitaqarpoq. Taamaattumik kalaallinut killigititaasup isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-imik qaffasinnerunissaa tunngavilersuutigineqarpoq. Tamannalu tunngavigalugu isertitat agguaqatigiissinnerini 50 aammalu 60 pct.-it killigitat assigiinngitsut marluk suliarineqarput.

Kalaallit Nunaanni misissuinermi isertitat tamakkiisut agguaqatigiissinnerat ukiunut pineqartunut immikkut kisinneqarput, qallunaat misissuineranni allangorannerit assigiissaarniarlugit ukiuni pingasukkaanni isertitat agguaqatigiissinnerisa akerlianik. Periaaseq piuminarsarniarlugu kalaallinut periaaseq toqqarneqarpoq aammalu ingerlaannartumik agguaqatigiissitsineq piffissami ingerlasumi isertitakitsut amerlassusaannut malunniuteqanngitsutut nalilerneqarmat.

2.1 2011-mit 2015-imut misissukkat isertitat agguaqatigiissinnerisa qeqqani inissisimasut

	2011	2012	2013	2014	2015
	1000 kr.				
Ilaqutariit isertitaat atoriaannaat naligiissitat	131.462	135.097	137.879	137.463	145.018

Nassuiaat: Ukiuni pingasuni isertitani pineqartuni ukiumi kingullermit isertitat agguaqatigiissinneqarput.

Pisuussutit

Qallunaat misissuineranni pineqartut 100.000 koruunit sinnerlugit pisuussutillit (2010-minngaanneersut) piitsutut taaneqanngillat. Massakkuugallartoq Naatsorsueqqissaartarfik nalunaarsuutinik tulluurtunik inuit pisuussutaannut tunngasunik eqqortunik suliaqarnissamut periarfissaqanngilaq, tunngavigineqartorlu tamanna kalaallinut misissuinermi ilanngunneqanngilaq. Tunngavilersuutip ilanngunneqannginnera misissuinerup inernerinut annerusumik malunnaateqannginnera naatsorsuutigineqarpoq, ilaqutariit ataatsikkut isertitakitsut annertuunillu pisuussutillit arlaqanngissorineqarmata.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugallit

Utoqqaat illuini, plejehjemini aammalu innarluutilinnut inissiisarfinni ineqartut pingaartumik utoqqalinermit aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiaqartuusarput. Inatsimmi aalajangersimavoq soraarnerussutisiallit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut soraarnerussutisiat tunngaviusut 20 pct.-ii kaasarfimmittut tunniunneqartassasut sinneruttullu ineqarnermut akiliutitut uninngatinneqartassasut.

⁶ Naatsorsueqqissaartarfiup isertitanut kisitsisitigut paasissutissai 2014-imoortoq, Immikkoortoq 4, qupp. 12 takuuk.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut isertakitsuusarnerat pissutaalluni nerisaqarnermut ineqarnermullu akiliineq ajorput. Misissuinermilu matumani pineqartut piffissami misissuiffiusup naanerani inissiisarfimmi ineqartut ineqarsimasulluunniit aningaasaatikiillortut misissukat annertussusaanut kisitsinermi ilaatinneqanngillat. Taakkununga ilaapputaaq meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut aamma 18-it sinnerlugit ukioqarsinnaasut, inuiaqatigiinnut ikaarsaarnissamut piareersarneq imaluunniit inissanik neqeroorutinik amigaateqarneq pissutigalugu ulloq unnuarlu paaqqinniffinniittut.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut adressi malillugu uppersarneqarput. Pineqartut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiup adressia atorlugu kaasarfimmiulerneqartartut paaqqinniffinnili najugaqanngitsut ilaatigut naammattuugassaapput. Taamaattoqartillugu pineqartoq inoqutigiinni najugaqartutut naatsorsorneqartarpoq.

Ilinniartut

Inuit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusuni ilinniartut aammalu inuit inersimasunik meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumit ilinniakkanik ingerlataqartunik ilaqutaqartut, aningaasaatikiillortut kisitsinermi tunngavilersuutinik naammassinnikkaluarpataluunniit misissuinermi ilaangillat. Killiliineq tamanna toqqarneqarpoq aningaasaqarnikkut inissisimaneq namminerisamik qinikkatut aammalu ataavartuunngitsutut isigineqarnera pissutigalugu.

Inuk ilinniartutut naatsorsuutigineqarpoq pineqartoq piffissap misissuiffiusup naanerani Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniartunut ingerlatsisunut nalunaarsuiffiani ISCED-imi qaffasissuseq 3, imaluunniit taanna qaangerlugu ilinniartutut nalunaarsorsimappat.

Meeqqat pingasut ataallugit ukiullit

Suleriaaseq malillugu piffissami misissuiffiusumi inuit pingasunik ukioqalersimannngitsut ukiuni pingasuni Kalaallit Nunaanni najugaqarsimannngillat. Taamaattumik tunngavilersuutit malillugit ilaqutariinni aningaasaatikiillornermi inissisimasoqartillugu meeqqat pingasut ataallugit ukiullit aningaasaatikiillortutut naatsorsuutigineqartarput.

Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut

Meeqqat minnerpaamik angajoqqaani ataaseq najugaqatiginngippagu meeqqat angajoqqaamini najugaqanngitsunut naatsorsuutigineqarpoq. Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut tassaagajunnerupput meeqqat ilaqtaminni allani najugallit, ilaqutariinni ilasiaasut, isumaginninnikkut inissiisarfimmi najugallit imaluunniit kollegiani najugallit. Meeqqat ilinniarnerninnut atatillugu angajoqqaaminni najugaqanngitsut aammalu meeqqat isumaginninnikkut inissiisarfimmi najugallit amerlanertigut misissukkanut ilaatinneqanngillat qulaani taaneqareersutut ilinniartunut aammalu meeqqanut isumaginninnikkut inissiisarfimmi najugalinnut tunngavilersuutit pequtigalugit. Taamatullu meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut sinneruttut misissuinermi ilaatinneqanngillat Naatsorsueqqissaartarfiup inunnut nalunaarsuiffiani paasissutissat ullumikkut

atuuttut malillugit aningaasaqarnikkut inuunermi atugaat nalilersorneqarsinnaanngitsutut isigineqarmata.

Misissukkat amerlassusaat

Misissuinermi anguniakkat pingaarnert ilagaat aningaasaatikillioortut agguaqatigiissinnerisa ineriartornerat nakkutigissallugu.

Aningaasaatikillioortut amerlassusaannik naatsorsuinerup saniatigut pingaartuuvoq misissukkat amerlassusaat toqqassallugu, tassaasoq aningaasaatikillioortut amerlassusaat tabel 2.2. malillugu takuneqarsinnaasoq.

2.2 2011-mit 2015-imut misissukkat ilaatinneqanngitsut amerlassusaat aammalu pissutaasut

	2011	2012	2013	2014	2015
Ilaatitaagallartut	56.749	56.370	56.282	55.983	55.847
Ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimanninnermi ilaatinneqanngitsut	1.913	1.745	1.689	1.785	1.833
Piffissaq misissuiffiusoq tamakkerlugu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimanninnermi ilaatinneqanngitsut	2.798	2.530	2.379	2.245	2.382
Isumaginninnikkut inissiisarfanni najugaqartut ilaatinneqanngitsut	813	795	844	890	898
Ilinniartut taakkulu ilaqutaat ilaatinneqanngitsut	4.474	4.530	4.575	4.727	4.925
Baseniittut stationiniittullu ilaatinneqanngitsut	157	136	113	99	80
Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut ilaatinneqanngitsut	811	778	811	776	747
Ilaqutariinni isertitanganngitsut ilaatinneqanngitsut	146	172	223	257	277
Misissukkat amerlassusaat	45.637	45.684	45.648	45.204	44.705

Misissukkat amerlassusaanni pineqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni najugaqartutut nalunaarsorsimasut aammalu meeqqat pingasut inorlugit ukiullit inuunertik tamaat Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni nalunaarsorsimasut tunngavigineqarput. Pineqartut najugaqarnermut tunngavigineqartunut taaneqareersunut inuit nalunaarsuiffianni 1. januaarimit najugaqartutut nalunaarsukkanit misissorneqarput. Piffissap ilaani ukiut marluk nikinneranni Kalaallit Nunaanni aallaqqasimasut, imaluunniit Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut aammalu 1. januaari tikitsinnagu Kalallit Nunaannut nuussimasut misissuinermit ilaatinneqanngillat. Taaneqareersutulli inuit ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni akileraartartuusimannngitsut ilaatinneqanngillat.

Piffissamilu misissuiffiusumi Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimannngitsut saniatigut piffissap misissuiffiusup naanerani kommunit avataanni najugaqarsimasut ilaatinneqanngillat, aammalu kommunit iluanni illoqarfimmi, nunaqarfimmi imaluunniit savaateqarfimmi najugaqartutut nalunaarsorsimannngitsut ilaatinneqanngillat. Tassani assersuutigalugu najugaq stationiusinnaavoq.

Taamatuttaaq inuit qallunaatut innuttaassuseqanngitsut aammalu Savalimmiuni inunngorsimasut ilaqutariinni isertitaqarsimannngitsutut nalunaarsimasut imaluunniit misissuinerup ukiuani kingullermi isertitaqarsimannngitsut ilaatinneqanngillat. Taaneqartoq kingulleq inunnik Kalaallit Nunaanniit nuussimasunik kinaassusersiiniarluni misissuinermi

ingerlanneqarpoq, inunnilli nalunaarsuisarfimmi nalunaarsorneqarneri kingusinaarsinnaapput.

Naggataagullu ilinniartunut, isumaginninnikkut inissiisarfinni najugaqartunut aammalu meeqqamut angajoqqaaminni najugaqanngitsunut qulaani tunngavilersuutit tunuliaqutaralugit piffissap misissuiffiusup naanerani inuit inissisimaffiat malillugit ilanngunneqanngillat.

3. Misissuinerup inerneru

Immikkoortumi matumani misissuinerup inerneru tabelinngorlugit saqqummiunneqarput. Tabelini takuneqarsinnaapput inuit amerlassusaat isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-iat ataallugu inissisimasut inuit amerlassusaat uuttuutitut aammalu procentinngorlugit immikkoortiterneru. Aningaasaatikillioortut pillugit naatsorsuutitut annertunerusunut, matumani isertitat agguaqatigiissinnerini killigititap 60 pct.-iat ataallugu inissisimasunut Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasivia: bank.stat.gl innersuussutigineqarpoq, tassani tabelinik annertunerusunik aallersinnaaneq periarfissaavoq.

Isertitat agguaqatigiissinnerisa ataani inissisimasut amerlassusaat nikerarsinnaavoq, tamanna Kalaallit Nunaanni innuttaasut ikittunnguunerannik aammalu taakku ingerlaartarnerinik peqquteqarpoq. Tamanna ersarinnerulertarpoq misissukkanut uuttuutit ersarinneruleriartornerini. Taamaattumik ukiuni allannguutit ataasiakkaat tunngavigalugit annertuumik inerniliisarnissaq mianersuussassaavoq.

3.1. Aningaasaatikillioortut ukiuinut immikkoortiterlugit

Aningaasaatikillioortut naatsorsussagaanni ukiut pingasut ingerlanerini ilaqutariit isertitaat killissarititami appasinnerussapput. Ukiuni taaneqartuni ukiut pingasut ingerlanerini ukiup naanerini kisitsisit atuuttuupput. 2015-imi misissukkat 4 pct.-ii isertitat agguaqatigiissinnerisa 50 pct.-iat ataallugu ukiumut atoriaannarnik isertitaqarsimapput. Aningaasaatikillioortut agguaqatigiissillugu annertunerpaat 15-24-t akornanni ukioqartuupput.

3.1 2011-mit 2015-imut aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerani 50 pct.-it ataallugit isertitalit amerlassusaat agguaqatigiissinnerilu, ukiut immikkoortiterneru malillugit

Ukiut	2011	2012	2013	2014	2015	2015
	Agguaqatigiissinneri					Amerlassusaat
0-iniit 4-nut	6	7	6	6	6	185
5-iniit 9-nut	3	3	4	4	4	134
10-niit 14-inut	2	2	3	2	3	85
15-iniit 19-inut	5	5	5	5	6	133
20-niit 24-nut	7	7	7	6	7	204
25-niit 29-nut	6	6	6	7	7	212
30-niit 34-nut	4	4	4	5	5	144
35-niit 39-nut	2	2	2	3	3	86
40-niit 44-nut	3	2	3	2	2	53
45-niit 49-nut	2	3	3	3	3	105
50-iniit 54-inut	2	2	2	2	2	115
55-iniit 59-inut	2	2	2	2	3	96
60-iniit 65-inut	2	2	2	2	2	47
65-iniit 69-inut	0	0	0	1	1	14
70-iniit 74-inut	0	0	0	0	0	4
75-it qummullu	2	1	1	1	1	6
Katillugit	3	3	3	3	4	1.623

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU01>

3.2. Aningaasaatikillioortut immikkoortortaqaqfinnut immikkoortillugit
2015-imi aningaasaatikillioortut agguaqatigiissinnerinini immikkoortortaqaqfik Tasiilaq 11 pct.-inik agguaqatigiissillugu annertunerpaanik 50 pct.-it ataallugit isertitaqartuusimavoq, immikkoortortaqaqfillu Uummannaq agguaqatigiissillugu 1 pct.-iullutik annikinnerpaasimalluni.

3.2. 2011-mit 2015-imut aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerani 50 pct.-it ataallugit isertitalit amerlassusaat agguaqatigiissinnerilu, immikkoortortaqaqfinnut immikkoortitertillugit

Immikkoortortaqaqfik	2011	2012	2013	2014	2015	2015
	Agguaqatigiissinneri					Amerlassusaat
Nanortalik	7	5	5	6	5	83
Qaqortoq	3	3	3	3	3	67
Narsaq	3	3	4	4	4	62
Paamiut	2	2	1	2	2	22
Nuuk	2	2	2	2	2	288
Maniitsaq	2	2	2	3	3	87
Sisimiut	2	2	3	2	2	105
Kangaatsiaq	7	9	8	6	7	70
Aasiaat	2	3	4	3	4	98
Qasigiannugit	3	2	3	2	2	25
Ilulissat	2	2	2	2	2	80
Qeqertarsuaq	2	1	2	1	2	12
Uummannaq	2	2	1	2	1	22
Upernavik	7	7	7	8	9	241
Qaanaaq	11	9	9	10	10	65
Tasiilaq	9	10	10	11	11	281
Ittoqqortoormiit	3	3	6	3	4	15
Katillugit	3	3	3	3	4	1.623

Nassuiaat: Ivittuut Nuummur ilaavoq

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU02>

3.3. Aningaasaatikillioortut illoqarfinnut nunaqarfinnullu immikkoortillugit

Illoqarfinni nunaqarfinnilu aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-imiittut assigiinneqqaat. 2015-imi nuna tamakkerlugu illoqarfinni aningaasaatikillioortut agguaqatigiissinnerat 3 pct.-iuvoq, nunaqarfinnilu savaateqarfiit ilanngullugit, 8 pct.-iulluni.

3.3. 2011-mit 2015-imut aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit amerlassusaat agguaqatigiissinnerilu, illoqarfinnut nunaqarfinnullu immikkoortiterlugit

	2011	2012	2013	2014	2015
	Amerlassusaat				
Illoqarfiit	954	1.042	1.053	1.026	1.090
Nunaqarfiit	520	500	510	497	533
Katillugit	1.474	1.542	1.563	1.523	1.623
	Agguaqatigiissinneri				
Illoqarfiit	3	3	3	3	3
Nunaqarfiit	7	7	7	7	8
Katillugit	3	3	3	3	4

Nassuiaat: Savaateqarfiit nunaqarfinnut ilaapput

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU02>

3.4. Inersimasut aningaasaatikillioortut ilaqutariit qanoq ittuunerinut immikkoortillugit

Inersimasut kisermaat imaluunniit aappariit aningaasaatikillioortut immikkoortinneqarsinnaaneri ilaqutariit kisitsisitigut paasissutissaasa ajornarunnaarsippaat. Saniatigut ilaqutariit meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaat malillugit immikkoortiterneqarsinnaalerput. Tabel 3.4.-mi takuneqarsinnaavoq inersimasut kisermaat, inersimasunut aappariinnut sanilliullugit, agguaqatigiissinnerini annertunerpaallutik aningaasaatikillioortutut taaneqarsinnaasut.

3.4. 2011-mit 2015-imut aningaasaatikillioortut amerlassusaat agguaqatigiissinnerilu, ilaqutariit qanoq ittuunerinut aamma meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaannut immikkoortillugit

	2011	2012	2013	2014	2015
Amerlassusaat					
Kisermaat meeraqanngitsut	682	707	753	764	833
Kisermaat ataatsimik meerallit	121	121	123	114	112
Kisermaat ataatsimit amerlanerusunik meerallit	66	75	72	61	79
Aappariit meeraqanngitsut	62	49	56	64	47
Aappariit ataatsimik meerallit	39	49	29	32	27
Aappariit ataatsimit amerlanerusunik meerallit	62	64	69	64	58
Agguaqatigiissinneri					
Kisermaat meeraqanngitsut	6	6	7	7	7
Kisermaat ataatsimik meerallit	8	8	9	8	8
Kisermaat ataatsimit amerlanerusunik meerallit	7	8	7	6	8
Aappariit meeraqanngitsut	1	1	1	1	1
Aappariit ataatsimik meerallit	1	1	1	1	1
Aappariit ataatsimit amerlanerusunik meerallit	1	1	1	1	1
Katinneri pingaarnit	3	3	3	3	4

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU04>

3.5. Meeqqat inuusuttullu aningaasaatikillioortut ilaqutariit qanoq ittuunerinut immikkoortillugit

Taamatuttaa ilaqutariit kisitsisitigut paasissutissaasa meeqqat inuusuttullu aningaasaatikillioortut inersimasunik imaluunniit inersimasunik aappariinnik najugaqateqartut immikkoortinneqarsinnaaneri ajornarunnaarsippaat. Takuneqarsinnaavoq meeqqat inuusuttullu inersimasunik kisermaanik ilaqutaqartut, meeqqanut inersimasunik aappariinnik ilaqutaqartunut sanilliullugit, agguaqatigiissinnerat annertunerpaalluni aningaasaatikillioortut taaneqarsinnaasut.

3.5. 2011-mit 2015-imut meeqqat inuusuttullu aningaasaatikillioortut ilaqutariit suussusiinut immikkoortiterlugit

	2011	2012	2013	2014	2015
Amerlassusaat					
Kisermaat	300	327	320	292	336
Aappariit	142	150	141	132	131
Katillugit	442	477	461	424	467
Agguaqatigiissinneri					
Kisermaat	8	9	9	8	9
Aappariit	1	2	2	1	1
Katillugit	3	4	4	3	4

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU03>

3.6. Aningaasaatikillioortut suaassutsinut immikkoortiterlugit

Aningaasaatikillioortut suaassutsinut immikkoortiternerisa takutippaat agguaqatigiissinnerini annertunerpaallutik angutit aningaasaatikillioortut. 15-14-nilli ukiulinni arnat amerlanerupput.

3.6. 2015-imi aningaasaatikillioortut ukiuinut suaassutsinullu immikkoortiterlugit

Ukiut	Angutit		Arnat	
	Agguaqatigiissinneri		Amerlassusaat	
0-iniit 4-nut	6	6	93	92
5-iniit 9-nut	5	4	75	59
10-niit 14-inut	3	2	53	32
15-iniit 19-inut	5	6	63	70
20-niit 24-nut	5	10	73	131
25-niit 29-nut	8	7	121	91
30-niit 34-nut	6	4	85	59
35-niit 39-nut	4	2	58	28
40-niit 44-nut	2	2	33	20
45-niit 49-nut	3	2	72	33
50-iniit 54-inut	3	2	78	37
55-iniit 59-inut	3	1	74	22
60-iniit 65-inut	3	1	38	9
65-iniit 69-inut	1	0	11	3
70-iniit 74-inut	1	0	4	0
74-it qummullu	1	1	3	3
Katillugit	4	3	934	689

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU01>

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Anders Blaabjerg

E-mail: abla@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

